

Predplata u Šibeniku:
Pojedini broj stoji 4 pare
Na kuću 6 para
Predplata van Šibenika:
na godinu 8 Kr.
na po godinu 4 Kr.

Vlastnik,
izdavatelj i odgovorni urednik:
VLADIMIR KULIĆ.

HRVATSKA RIJEČ

Pisma i predplate šalju se ured-
ništvu. — Nefrankirana se pisma
ne primaju. Rukopisi se ne vra-
ćaju. — Oglasi se tiskaju po 30
para, probna, zahvale, itd. po
40 para redak ili po pogodbi.

Tiskarnica
Ivan Sfigalnatz
Trg Sv. Ivana.

IZLAZI SRIEDOM I SUBOTOM.

Šibenik, 31. svibnja.

Pomorska bitka. Brzjov nam je pred nekoliko dana javio da su Rusi potopili nekoliko japanskih brodova. Medjutim ova vijest nije se potvrdila. Kasnije se javljalo, da Rusi plove put sjevera prema Vladivostoku, a da se Japanci povlače, te da neće doći do odlučne bitke jer, da je Japancima do toga, da očuvaju svoju pomorsku snagu. I u istinu promatrajući položaj Japancina dolazi do uvjerenja, da oni neće u odlučnu bitku, gdje bi mogli stradati i tako staviti na kocku sve dosadašnje uspjehe. Radi toga oni nisu htjeli smetati Rusima prelaz daleko od svoje domovine. Oni su bili odabrali Formosu kao mjesto, gdje će dočekati Ruse. Ali Rusi su prošli Formosu, a bitke nije bilo. Izgledalo je, da se Togo krije. I krio se je.

< Ne zna se, jesu li Rusi ciljem svojim brodovljem pošli put Vladivostoka kroz korejansko tiesno. Svakako sigurno je, da se tu ovih dana nije jedna od najvećih pomorskih bitaka od kad je svijeta.

Brzjov nam je u ponedjeljak javio, da su Japanci uništili nekoliko ruskih bojnih brodova, a nekoliko prevoznih ladja što uništili, što zarobili. Njeki vijesti govore o četiri njeke od 12-14 brodova.

Ova vijest djelovala je porazno u cijelom našem gradu. Čitalo se na licu svakoga duboku žalost i tugu, kao da je Ruska nesreća naša narodna.

U ponedjeljak večer primili smo brzjov, da je ta vijest o ruskom porazu došla iz Šangaja i Tokia. To nas je po nješto umirilo. S ruske strane nema nikakova glasa.

U utorak primili smo iz Beča brzjov, u kojem nam se javlja, da o teku pomorske bitke fale potankosti. Da vijesti o velikom gubitku Rusa

nisu potvrđene. Da gubitci Rusa nisu veliki. Da se očekuju službene vijesti i da bitka po svoj prilici još traje.

Ovaj smo brzjov izložili. Cijelo gradjanstvo ga dolazilo čitati, i kao da je svakomu odlanulo, sasvim da nitko nije ostao podpuno umiren. Dojam onih groznih vijesti još traje.

Očekivali smo preokret na ratištu, a tog preokreta još nema. Očekivali smo, da će moćno rusko brodovlje biti u stanju da prekine veze neprijatelju sa domovinom. Očekivali smo, da će usljed prekinutih veza Japancina na kopnu biti oslabljen, potučen, usilovan podleći i sklopiti mir, a sva ta očekivanja kao da se ne mogu izpuniti, pa s toga smo žalostni i kao klonuli nadom.

Nego mi i još vjerujemo u konačnu pobjedu ruskog oružja.

Da će Rusi sa ciljem svojim brodovljem doći u Vladivostok i odatle zapriječivati prevoze Japancina bez krvi, bez gubitka, bez bitke grozne i strašne, u takva što uhvati se niti se moglo niti se smjelo. Japancina je u svojoj kući, junacina je i smjel. Neprijatelj je to, s kojim se jedina Rusija može uhvatiti u koštac.

I Rusija će se još tući. Da će u ovoj bitci, koja će odjeknuti preko cijeloga svijeta, propasti Rusiji koji brod, a možda i dosta veliki broj, o tom nema sumnje. Ali Rusiji je dosta da sa većinom svojih brodova dopre do svoga cilja, do Vladivostoka, jer odatle će ona dalje raditi. Iz Vladivostoka ona će sprječivati Japancina prevoze i sveze sa domovinom, a to je sve, za čim Rusija može na moru težiti. U to će prispjeti i četvrta eskadra, o kojoj govorimo na drugom mjestu, i Rusija će zagospodariti morem. A tada je njoj pobjeda osigurana i na kraju.

U ovoj groznoj bitci, koja se tuče, ne će ni japanski brodovi proći netaknuti. I japanska bojna mornarica biti će oslabljena, o tom nema sumnje. Dakle sve vijesti, koje sa ratišta dolaze, treba da primamo pouzdanjem i vjerom u budućnost, t. j. u konačnu pobjedu Rusije.

Rusija je do sada pokazala snagu kakvu nijedna druga država na svijetu ne bi bila u stanju da razvije. Rusija će na slavu i zaštitu svih manjih slavenskih naroda i pobijediti.

Ovom nadom upućujemo čitatelje, da prate daljnji razvoj ratnih događaja. —

Težako gospodarstvo.

Prvi uvjet, da teža napreduje sastoji u lakoj, jeftinoj i poštenoj vjeresiji. Drugim riječima težaka treba osloboditi bezsvajestnih trgovčica i kamatnika, koji proždri njegove trude, ubijaju njegov um i njegovo tijelo uništavaju. Najbolje sredstvo u ovom pogledu jesu i biti će blagajne, koje su već liepo počele djelovati. U osnutku blagajna i u djelovanju njihovu treba ipak paziti, da odgovaraju svojoj svrsi, biva, da ljudi na upravi blagajne budu vješti, bezprikorni i zauzetni. Tada se ne će događati nepodobština i teža će se prihiti pravoj štednji i pravi će dugove razborito.

Drugi uvjet težačkoga napredka sastoji u promjeni dosadašnjeg načina njegova gospodarstva. On ne smije kao do sada živjeti o jednom proizvodu, a sve drugo kupovati.

Svaki pojednik morao bi urediti svoje imanje na način, da iz vlastitog posjeda, iz vlastite radnje namakne sebi sve, što mu u kući treba. On se ne smije ograničiti na samo vino i ulje, ili na sam ječam ili duhan. Izda li ga preko godine s raznih uzroka ovaj njegov glavni proizvod, propao je.

Sad, kad je filoksera zarazila loze, sada je pravi čas, da naš težač počne

ići pravim putem, kojim bi on svoje gospodarstvo pridigao.

Do danas se sadila loza svukud: polje i krš, doli i obronci, sve je kod nas zasadjeno lozom. A da to nije dobro, dokaziva siromaštvo naše težačke ruke. Jer, kad čovjek sve kupuje na račun one kapljice vina, što mu ostane za kuću, za napredak? Uprav ništa.

Unapried se treba toga čuvati, a može se svaki pravi težač očuvati, ako dobro razmislija o svojem gospodarstvu, o svojim potrebama i prema njima radi.

Težaku, kao svakomu, treba jesti, odievati se, obuivati se. Onaj težač, koji u svojoj kući ima svu potrebitu hranu, koji ima dovoljno vune, sukna, kože malo što treba kupovati. Ovakav težač, da proda i malo što, ima više od onoga, koji sve kupuje. Ovakav težač napreduje, sit je i nije dužan.

Dakle danas, kad nam filoksera hara trude, što treba da radimo? Hoćemo li svu zemlju zasaditi lozom? Hoćemo li i ono nevoljnih krša prevrćati kao do sada? Hoćemo li pustiti, da nam brda budu gola kao do sada?

Tužimo se, da nam zemlja ne nosi kako naš mar i trud iziskuju. Istina je, Ali opet je istina, da je zemlja mršava, jalova, izerpljena. A izerpljena je, jer nemamo dovoljno gnojiva, a gnojiva nemamo, jer nemamo blaga, a blaga nemamo, jer nemamo paše, a paše nemamo, jer nemamo šuma.

Već po ovom lasno je razumjeti, što nam je raditi. Treba zemlju popraviti gnojenjem. Treba gnojivo dobiti i za to gojiti marvu. Treba marvi hrane, i za to valja da nastojimo podizati šume, a ne tamaniti ih kao do sada.

Nastojanjem svaki težač može svemu doskočiti. Svaki naš težač ima komadić dobre zemlje. Onda ima štogod krša, ima komadić dvorišta i vrta, pašnjaka i t. d. Kad bi svaki ovaj komad zemljišta obradjivao prema svojim kućnim potrebama, on bi živio sto put bolje nego žive i napredovao bi u blagostanju i zadovoljstvu. U onom komadu dobre zemlje on bi zasadio lozu i njegovao ju kako zenicu

IZ STAROGA ŠIBENIKA.

Pribilježio Peroslav Panklečić-Čikara.

Pregledavajući na plemićkom imanju Rasvor knjižnicu ženinog mi pradjeda Metola baruna Ožegovića, slavnog aplegata Hrvatske na mađarsko-hrvatskom saboru iz burnih vremena 48. godine, dopade mi ruku nekakav stari šematizam Dalmacije iz god. 1847. Naslov mu je „Manuale provinciale della Dalmazia“, a pošto ime pištevo nije iztaknuto, već samo austrijski orao, držim, da će to biti nekakva zvanična publikacija.

Kako svak sa pietetom gleda starine otačbine svoje, prolisah i za spomenuto djelo, a predpostavljajući, da će mnoge Šibenčane zanimati, što se tamo o njihovom zavičaju priča, kao što je interesovalo i mene, nakanio sam, da ovdje iznesem neke podatke iz javnog života šibenskog, napose o javnim institucijama, koje su onda postojale uz imena funkcionara, koji su njima upravljali, te drugih osoba, koje su po svom zvanju igrale u javnosti stanovitu ulogu.

Kraljevo je u onu vrijeme Ferdinando I. a u ime njegovo u Dalmaciji namjestnik F. M. L. vitez Turzsky u

Zadru. Broj stanovnika iznosio je u čitavoj Dalmaciji 403.420 (god. 1890.: 527.427), i to 330.827 rimokat., 78.858 pravoslavni, 865 unijata, 410 jevreja i 28 protestanata. Popis pučanstva 1845).

Političkoj obćini šibenskoj pripadalo je 2.309 obitelji sa 13.782 žitelja, od kojih po vjeri bijaše 12.936 katolika, 840 pravoslavni, 5 protestanata i 1 jevrej. Značajno je, da je onda u šibenskoj obćini, premda grad imadjaše vojničku posadu, broj ženskih nadmašivao onaj mužkaraca za 210, koja se okolnost za ono doba pokazuje još samo u dvie, tri dalmatinske obćine. Sam pak grad Šibenik brojio je 5333 stanovnika (po statistici od 1890., koja mi je pri ruci, 7.014).

Naćelnička stolica bijaše u to doba nepopunjena, te obćinskim poslovima upravljahu samo dva prisjednika, i to D. Ante Cortellini i D. Ivan Kr. Ferruzzi. Kao obćinskog tajnika vidimo Kazimira Furlanica, koji je uz pripomoć pisara Fr. Regule i vježenika Viktora Unica mogao da svlada sve pisarničke agende. — Političko-sudbenoj pretari stajahu na ćelu pretur D. P. Celineo-Bervaldi, a uz bok mu pristavi Fr. Letis i Fr. Seifert sa kancelistom Fr. pl. Zanichiem i pisarima Iv. Tadićem F. Ange-

liniem, A. Rossiem, Iv. Miagostovićem i Jos. Protiećem, uz jednog podvornika i dva uzničara. — Kao kotarski cestovni nadzornik izkazuje se Pavao Bioni. — U bolnici bijaše ravnateljem Jer. Bagna, kao kontrolor iste Ante Mistura, liečnik Dr. Vinko Gladrov i kirurg Dr. Luigi Frari. — Pomorsko zdravstvo nadzirao ja G. Bertollotti-Zullatti. — Kod carinarskog ureda nalazimo V. Giacomettia kao prijannika, A. Mattiazzia kao kontrolora, a S. Junakovića kao asistenta; kod poreznog ureda djelovahu samo dva činovnika, B. Vidović i Rajner Harašić, a poštarke poslove, koji se tad tek počeli razvijati, vršio je jedini službenik A. Stöckl. — Kod takozvanog gospodarskog povjerenstva bijaše mjesto predsjednika unajmjeno, a kao članove vidimo Kazimira Draganića i A. Fenzia. — I kod dobrotvornog povjerenstva nije bilo pročelnika, i predsjedničko i ravnateljsko mjesto bijaše upražnjeno, a kao članove uprave nalazimo D. ra Gladrova, kanonike V. Marinja i P. Miletu, biskupskog vikara S. Klješevića i tajnika Don L. Giovalina.

Vojnički poslovi zadavali su očito više posla, te su se dielili na autonomne i obće. U privremenoj teritorijalnoj vojsci saćenjaku Šibenik posebni „kolonati“, koji

kao II. okružje spada pod zadarsko zapovjedništvo. Taj kolonat, kojemu stoji na ćelu upravitelj Frane Bolis, sastoji od 5 serdarja (Šibenik, Dmiš, Knin, Skradin i Tiesno). U Šibeniku je serdar Anastar Rustović, a iz poznate obitelji serdarđ Šupukovića nalazimo Angeljka kao serdara u Erveniku, Josipa u Tiesnom i Aleksu u Dubrovniku. — Zajedničke vojne oblasti i tjelesnu stražu predstavljaju posadni zapovjednik satnik barun Elsnitz, ravnatelj mjestnih utvrđi satnik Szilay sa 2 poboćnika i zapovjednik topništva poručnik Gottlieb.

Biskupija šibenska obuhvaćahu 55 župa i 4 ekspoziture, kojima bijaše povjerenno ukupno 63.684 vjernika. Biskupuje Ivan Brčić, a kaptol sastoji od prezopita V. Martinja, dekana Dr. A. Stanićića i kanonika S. Klješevića, S. Škarice, Stj. Bakotića (glav. nadzornik diocezanjskih pućkih škola) i Nik. Harašića, zatim zać. kanonika Dinka Milete, župnika Sv. Duba, Luke Cukrova i Paške Milete dekana-župnika varoškoga. K dioeci šibenskoj spadahu 4 manastira, i to 3 franjevaćka, 1 domenikanski i 1 samostan Benediktinski.

(Svršetak u nared. br.)

oka svoga. Onaj komadić zemlje, dobro gledan i njegovan, nosio bi me koristiti kao tri druga slabo obradjena ili u zlom mjestu.

Onaj komad vrta služio bi mu za zelen, za kućnu potrebu i za prodaju. On i njegova žena i djeca, ukućani, ulagali bi svu brigu, da im u njemu ima svakovrstne zeleni i voća. Sve bi to služilo njihovoj kući i mogli bi još prodavati, te zaslužiti liepe svote.

U onom komadiću krša zasadio bi šumu, uzrasla bi trava. Tu bi odagnao ovce, ili kravu sa teladi na pašu. I eto mu mlička, eto mu vune, eto mu mesa za kućnu potrebu i još za prodaju. Hoće li, eno mu buhača i t. d.

U ono malo dvorišta ima dosta mjesta za perad, za koje svinjče. Eto i tu jaja i mesa za kuću i za prodaju.

Iz svega ovoga blaga božjega možemo spraviti gubra koliko nam treba za polje.

Veći posjednik može zasaditi uzorni maslinik, gojiti voćnjake, sijati ljekavicu, zasaditi trešnje, kruške i t. d.

Kad bi se naši težaci dali na ovakovo gospodarstvo, oni bi puno bolje stajali nego danas, a s njima bi i svi drugi stali bolje živjeti.

Iz ovakovoga gospodarstva u našoj pokrajini bi sve oživilo novim životom. Podigle bi se tvornice za pravljenje sukna i kože. Voćarstvo bi se pridiglo i ne bi nam trebalo, da nas Italija obskrbljuje na veliku našu štetu. I žita bi manje dolazilo iz vana. U zemlji bi se ustrojile udruge za mljekarstvo, sirarstvo i t. d. Naša pokrajina bila bi bogata, a naš težak, kako je uman i tjelesno razvijen, bio bi prvi izmedju svih težaka na svijetu.

Do koga je, neka u ovom smislu radi — i tim će najviše koristiti budućnosti svoje domovine.

Na nizke tužbe.

Počet ćemo s tanjega. Onaj dan, kad su odlasnici Zemaljskog Odbora i Namjешtinstva došli, da pregledaju ured obćinski, bijaše od njih pozvan u ured načelnik Stojčić i prvi prisjednik D. R. Krstelj, jer ova dvojica upravljaju blagajnom.

Tu im bi dana na uvid odluka Zem. Odbora, u kojoj se naredjuje, da se pregleda obćinska uprava, a osobito stvari uprave navedene u 13 točaka tobožnje tužbe, koja bi se mogla inače prozvati zloćinačkim djelom potvora Šimo Borčića i Petra Škarice.

Po tom se prošlo na ustanovljenje, da li gotovina novaca u privednoj blagajni odgovara blagajničkim dnevnici. Ustanovila se najveća tačnost. Predani su zatim ključ glavne blagajne, koji su redovito držani, i o stanju njezinu nadjeno je sve u potpunom redu. O svemu tomu bi sastavljen redoviti zapisnik, koji bi od svih potpisan.

Za tim načelnik i prvi prisjednik istu večer zapitani o tačkan tužbe, odmah odgovoriše na sve tačke onom lakoćom, kojom mogu da odgovore upravitelji, koji su aviestni, da su pošteno i savjestno vodili blagajničke posle.

Sutradan i susljednih dana prošlo se na dalnje pregledanje blagajničkih zapisnika, dnevnika, namirnica itd. i iztraživalo se imaju li podnešene tužbe ikakve podloge.

Jedna od tačaka tužbe glasi: gdje su novci utjerani od izvanrednih prireza u iznosu od 20.000 K, ili čak od 40.000 K, što bi obćina bila primila od raznih industrijalnih tvrdka?

Ustanovilo se, da svi prirezi obrtnih firma: Steinbeiss, Rimsko društvo, Šupukov Mlin i... Rora, tvornica leda, itd. iznašaju samih K 14.338 i 83 pare (od ovih najveća svota od Rore za tvornicu leda K... 82, slovom osamdesetdvie krune).

Dakle samih K 14.338, a ne 20—40 hiljada.

Kroz istu godinu 1904. porezni odbitci iznašaju K 17.107. Dakle poreznih odbitaka bilo je K 2769 više nego se utjeralo od svih obrtnih firma i tvornice leda gosp. P. Rore.

Radi kratkoće prezostu drugi put više.

Četvrta ruska eskadra.

U Kronštadu pospješuju radnjama za opremu četvrte eskadre, koja će, netom te radnje budu dovršene, krenuti bez oklijevanja u daleki Iztok. I ova se ekspedicija vršila pod nadzorom glavnog komandata kronštadske luke vice-admirala A. A. Birileva, koji je sada taman ne putu u Vladivostok.

Sa poljane Petrovskoga Parka, gdje je bio stan glavnoga komandanta, ulazuje se prostran i čaroban vidik kronštadskog ratnog pristaništa. Ondje se medju množinom *) ratnih ladja koči svojom nadmoćnošću i veličinom silna oklopnačica „Slava“. Ona će biti na čelu eskadre. Ovaj morski gorostas, kao da je žedan rata, nestirpljivo suklja crni dim iz svojih dimnjaka, očekujući čas da krene. Oklopnačica „Slava“ jedna je od najnovijih i najjačih ruskih gemija. Sagrađena je u baltijskom vojnom zavodu po tipu oklopnačica „Borodino“, „Suvarov“, „Aleksander III.“ i „Orel“, koje se sad nalaze već na dalekom Iztoku pod odvažnim admiralom Roždestvenskim. „Slava“ je nekidan izišla iz luke radi kušnja stroja, a sad je za čas usidrena postrance ostalim ratnim brodovima u luci. Cijela obala te luke pokrivena je pustim gvozdjem, topovima teškog kalibra, ocjelnim pločama i drugim ratnim priborom.

U oči ti upadaju odmah i drugi kolosi: oklopnačica „Aleksander II.“ i „Pavel I.“, pak krstarice I. reda „Pamjat Azova“ i „Admiral Kornilov“.

Oklopnačica „Aleksander II.“ ima dva dimnjaka, donekle je stare gradje, a naliči mnogo oklopnačica „Petropavlosk“, na kojoj je poginuo nesretni, ali slavni Makarov. Tu oklopnaču preuredjuju prema današnjim zahtjevima. U obće sve se ove radnje na četvrtoj eskadri izvadaju po praktičnoj uvidjivosti, koristeć se izkustvom sadašnjeg rata. „Pavel I.“ ogromna je oklopnačica od preko 16.000 tona, te ce sigurno bit uvrštena u ovu jaku ekspediciju.

Malo dalje od oklopnačica nalazi se krstarica „Pamjat Azova“. Vrlo je udobna i krasna; na njoj je sadašnji ruski car kao priestolonasljednik oplovio ocean. Još dalje opaziti je krstaricu „Admiral Kornilov“. Po vanjštni njezinjoj ne bi se nikad ni slutilo, da je sagrađena god. 1888.

Redom iza ovih veličanstvenih žiganta nalazi se „Abrek“, za kojim sledi čitav niz torpedača. Izgled

*) Ova rieč znači, da Rusija razpolaze još velikim brojem ratnih ladja. Protoslavenska štampa je u svoje vrijeme javljala, da baltička flota i ne postoji!!

mu je skroman, ali mu je sva snaga u vanredno tehničkoj prednosti i okretnosti.

Sudeć po žilavosti, kojom se radi, ova će eskadra odploviti kroz prekratko vrijeme, i bit će uprav jača, nego li se je u početku mislilo.

DOMAĆE VIESTI

O glagolci, kako doznajemo s vrlo pouzdana izvora, vode se u Rimu živahne i vrlo važne razprave. Očito je, da sadašnji sastanak naših biskupa ne može ostati bez znatnih posljedica u ovom znamenitom pitanju. Hrvatski biskupi pokazuju, da ozbiljno shvaćaju svoj položaj i odgovornost, a osobito nam je milo, što se medju njima napose iztische i naš presvjatli biskup D. R. Pulišić, o kojemu, čujemo, da se baš odvažno drži.

Otvor novog hotela. Danas se u našem gradu otvorio „Hôtel de la Ville“, vlasništvo D. R. Kovačevića. Osobito brigom uzastojao je gosp. Kovačević, da ovaj hotel bude u svemu uzoran, pa mu je to nakon duga truda i rabote krasno uspjelo. Uvjereni smo, da ovakova hotela s kojeg mu drago pogleda u Dalmaciji nema. Sve u njemu zadovoljava najstrožim zahtjevima udobnosti, higijene, elegancije i podvorbe. Razsvjeta lokala upravo je čarobna. Tako u Šibeniku pored „Hôtel Krka“ imamo na obali i „Hôtel de la Ville“, te smo sigurni, da će unaprijed putnici i strani svijet biti i u ovom pogledu zadovoljniji.

„Šibenska Glazba“ udarat će sutra poslie podne u 7 1/2 sati pred kavanom „K. Česini“. Program je biran.

Proslava devetdesetgodišnjice pučke škole u Dmrišu izpala je krasno na obće zadovoljstvo. Za prošli broj stigao nam je kasno dopis o toj proslavi, a danas je već zastario, pošto su to već druge novine izniele.

Prve lsa posljedice. Saznajemo, da se je jedan od ovdješnjih posjednika, poznat sa svoje solidnosti i svih drugih uvjeta garancije, obratio na razne banke u domovini i van nje, da dobije potrebit novac za gradnju kuće, koja bi, po naretu sudeć, bila baš uredom našeg grada i udovoljila velikoj potrebi u današnjoj oskudici stanova. Taj je posjednik od svake pojedine banke dobio isti odgovor t. j., da mu se novac ne može udieliti s razloga, što je Šibenik određen, da bude ratnom lukom, inače, da bi mu se došlo u susret bez oklijevanja.

Ovo bi dakle bila prva činjenica u prilog našem mntenju, što ga iztakosmo u prvom broju našeg lista. Kad smo ono pisali, mudro „Jedinstvo“ se izsmjehivalo, pač primilo humorističan telegram iz Šibenika. Eto kako „Jedinstvo“ shvaća neka pitanja! Baš patriotično! I još ima na sebi etiketu za — narodne interese!

Samoubojstvo. Luca Z. Mate Kranjca iz Vodica, dneva 27. tek. pošla s mužem i kćerkom Anticom u Gačezele. Čovjek za poslom u vinogradu, a ona po Gačelezima tražila pušku, da je zabrojila zeca. Namjerila se na sedmogodišnjeg Uroša Miodraga, koji joj reče, da njegov čaća Nikola ima u kući pušku. Pošla u kuću, uzela kuburu, pa kćeri, te ju zamolila da ruča, a ona pod višnju sjede. Tu stavi kuburu u usta, odapne i odletli joj sva luhbanja; ostade na mjestu mrtva.

Bilo joj 46 godina, a ostavila četvero siročadi. Uzrok samoubojstva poremećenje uma. Sutradan bi prenešena u Vodice i pokopana.

Parobrodic „Giuseppino“ iz Pirana, vlasništvo poduzetnika Giraldi, putujući iz Vrlovske, nakrao se ugla u Šibeniku i prosledio put. Po vrh Srime izpao mu vijak (elic). Opazili to stanari Skrozini, te njih četvorica odpejali ga brodicom u Vodice, gdje se i sad nalazi. To se dogodilo na 28. o. mjd.

Upozorujemo koga se tiče. Na podkrepku istinitosti naše viesti iz Vodica, koju smo donieli u prošlom broju, a odnosila se na darove Upravitelja obćine Vodičke, imamo da kažemo još ovo. Da je ona viest istinita, odnosno, da ju je Luca Slavodjevljev udova pk. Ante pripovedala baš onako, kako smo ju mi, radi javnog morala, iznieti u javnost, mogu posvjedočiti sledieća gg.: Ivo Markoč pk. Vicka, žena njegova Antica, Mate

Bareša pk. Ivana, Ante Čorić pk. Ivo, Frane Markoč Vicin i napokon Ika ud. Bareša, sestra Lucina, a onda jedan šibenćanin i još jedna službena osoba.

Kako iztraga biva vodjena, ne znamo još za sjegurno, ali mislimo da ovaj posao, radi delikatnosti same stvari, ne smije ići preko upraviteljevih ruku.

U ovom poslu primili smo zadnji čas od istog upravitelja g. Andrije Čičin Šaina izpravak, koji ćemo objelodaniti u narednom broju.

Iz makarskog primorca pišu nam: Nazad malo vremena smucao se i potucao neki Pjerotić pod imenom školskog nadzornika Korčule, prodajući se komu takovim, a komu profesorom u Trstu, a to, da se ne doznade njegova provala u Travu od Sv. Jerolima u Rimu, odklen bi dopraćen i osuđen u Zadru, što je silimice kod Stauberu zatražio novaca. Ta ga ista svrha i eno doniela nebi li izkalašio novaca; i doisto mu pošlo za rukom kod nekog trgovca u Kaštelim, a i drugim. Predočivamo javnosti, neka bi vlasti preduzele mjere, a obćinstvo, da ga izbjegava. Tko ne ima poštenja, sramotom se diči.

Nazivlje ratnih ladja. Sa tršćanskog dilja porinuta je ovih dana nova oklopnačica habzburške mornarice, koja nosi ime „Erzherzog Ferdinand Max“. Neke joj naše novine pohrvatise naziv, što nikako ne odobravamo, jer, čemu da varamo sami sebe i neupućeno naše obćinstvo? Popu pop, bobu bob, pa tako ćemo i mi otvoreno izjaviti, da bi narod hrvatski, koji daje dvie trećine mornara c. i k. mornarici bio dosad zavredio bar to, da se koja ratna ladja prozove hrvatskim imenom. (n. pr. Ban Jelatić) Slava austrijske mornarice nebi potamnijela, da uz razne „Erzherzoge“, „Szigetváre“, „Arpáde“ itd. stoji koji ratni broj sa hrvatskim čistim imenom. Za potoke prolivene krvi svoje za kralja i monarkiju valjda su to Hrvati već zaslužili, tim više što ni danas po s kromomom mišljenju našem nisu posljednji kogač u vojsci, a po gotovo kod mornarice. Reći će nam se možda: ta imate Lissu i Zriny-a. Lissa ima u Njemačkoj tri, ima je u Rumunjskoj, čak i u Vlaškoj. Nama se je imao dati „Vis“, „Zriny“ pak je koncesija Magjarima, jer oni vele, da je slavni sigetski junak Zrinski bio Magjar, pa mi u to ime u Pešti podiogoše spomenik. Mi dužimo, da je skrajno vrijeme, da se staro austrijsko ime „Nur nichts Kroatisch“ spravi u ropotarnicu.

Naše Brzojapke.

PARIZ, 30. Ruskih bojnih ladja potopljeno 10. janskih 6.

LONDON, 31. Roždestvenski misli se da nije poginuo, nego da je zarobljen sa admiralom Nebogatovom i Falkerssamom i sa tri hiljade mornara.

LONDON, 31. Pronose se glasovi o samoubojstvu ruskoga cara (?)

PETROGRAD, 31. Prisplo u Vladivostok brod Almas. Kapetan javlja gubitak šest bojnih brodova i smrt Roždestvenskoga.

PETROGRAD, 31. Linjević javlja potopljenje oklopnačica „Suvarova“, „Borodino“, „Uslahja“, „Orel“. Teško oštećen „Aleksander“.

TOKIO, 31. Potvrđuje se zarobljenje oklopnačica „Nikola“, „Orel“, „Senjavina“, i 2000 mornara i admirala Roždestvenskoga, Nebogatova, Falkerssama.

PETROGRAD, 31. Službeno se objavio samo gubitak „Borodina“. Inače u pućansve mirno. Sudbina ostalih brodova nepoznata.

BEČ, 31. Proces tršćanskih irendentista svršio. Bili su svi riešeni veleizdaje, a osuđeni su radi javne bune. Suban šest, Depaul dovet mjesec teške tammice, Salatin 100 K. glohe, Cozzi riešen.

BUDIMPEŠTA, 31. Neuspjeh Fejervarya učinio duboki utisak. Proglasić će se ex lex stanje.

PARIZ, 31. Prisplo kralj Alfons. Anarhista Berny zaletio se na njega nožem, ali ga nije dosegao. — Uapšen je.

ZAGREB, 31. Grof Keglević bio je nbljen u dvoboju. Uzrok dvoboju parlamentarni neredi.

(Upozorujemo na nesuglasje raznih viesti sa ratišta, i na okolnost, da se o japanskih gubitcima ne javlja. Ured).